

Jarosław Zieliński, Sekretarz Stanu Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji 02-591 Warszawa ul.
Stefana Batorego 5

Warszawa, 2018-09-06

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
KANCELARIA SEJMU

BMP-0713-3-123/2018(6)

Odpowiedź na interpelację nr 25140

Odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację nr 25140

W załączeniu uprzejmie przesyłam odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację numer 25140 Posła na Sejm RP Pana Marka Wójcika w sprawie podejmowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji działań mających na celu przeciwdziałanie handlowi, produkcji i stosowaniu dopalaczy.

Załączniki:

1. ODP_INT25140.DOC

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć oprogramowania do weryfikacji podpisu Data złożenia podpisu:

2018-09-19T07:20:10Z

Podpis elektroniczny

BMP-0713-3-123/2018/MM

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację numer 25140 Posła na Sejm RP Pana Marka Wójcika w sprawie *podejmowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji działań mających na celu przeciwdziałanie handlowi, produkcji i stosowaniu dopalaczy*, w zakresie właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie należy wskazać, że od 2015 roku do 20 sierpnia 2018 roku, zgodnie z art. 52a ustawy o *przeciwdziałaniu narkomanii* z dnia 29 lipca 2005 roku¹, środki zastępcze oraz nowe substancje psychoaktywne (*dopalacze*) były wyłączone spod procedury karnej i włączone do procedury administracyjnej. Ustawodawca wskazał, jako podmiot odpowiedzialny do wykonywania przepisów ustawy w zakresie tzw. *dopalaczy*, Państwową Inspekcję Sanitarną. W przypadku stwierdzenia wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktu, co do którego zachodziło podejrzenie, że jest on środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, właściwy ze względu wytwarzania lub wprowadzania do obrotu państwowy inspektor sanitarny nakazywał, w drodze decyzji, wstrzymanie wytwarzania tego produktu lub wycofanie go z obrotu, na czas niezbędny do przeprowadzenia badań mających na celu ustalenie, czy jest on środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, nie dłuższy jednak niż 18 miesięcy (art. 44 c ust. 1.).

W przypadku stwierdzenia przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktu, co do którego zachodziło podejrzenie, że jest on środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, organ celny zajmował przesyłkę tego produktu na czas niezbędny do ustalenia, czy jest on środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, nie dłuższy jednak niż 18 miesięcy (art. 44 d ust. 1.).

Na podstawie „Porozumienia z 26 października 2011 roku zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Szefem Służby Celnej, Komendantem Głównym Policji i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w zakresie przeciwdziałania wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych”, funkcjonariusze Policji byli uprawnieni do udzielania stosownej pomocy w toku czynności kontrolnych wykonywanych przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej, do wymiany informacji dotyczących tego zagadnienia, a także do zapewnienia asysty podczas transportu do miejsca przechowywania zatrzymanego produktu.

W przypadku wystąpienia narażenia na niebezpieczeństwo utraty zdrowia bądź życia ludzkiego w wyniku zażycia środka zastępczego i nowej substancji psychoaktywnej, Policja

¹ Dz.U. z 2018 r. poz. 1030, z późn. zm.

podejmowała czynności wynikające z przepisów art. 160 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny*².

W dniu 3 sierpnia 2018 roku Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. *o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*³, która weszła w życie w dniu 21 sierpnia 2018 roku.

Na podstawie ww. ustawy wykaz nowych substancji psychoaktywnych obok wykazu nazw i oznaczeń chemicznych tych substancji zawiera także ich grupy I-IV NPS (pochodne 2-fenyletoaminy, pochodne katynonu, syntetyczne kannabinoidy, pochodne fentanylu). Ustawodawca wprowadził tym samym możliwość definiowania kontrolowanych substancji nie w oparciu o listy indywidualnych substancji, ale o ich grupy o określonej strukturze chemicznej, czyli tzw. prawo generyczne. Ponadto, nowe substancje psychoaktywne zostały wprowadzone do przepisów karnych ustawy *o przeciwdziałaniu narkomanii*, a zatem posiadanie, wytwarzanie, produkcja, udzielanie, wprowadzanie do obrotu, przemyt itp. nowych substancji psychoaktywnych podlegać będzie sankcjom karnym, tak jak dotychczas substancje psychotropowe i środki odurzające.

W Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) są podejmowane liczne działania w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania narkomanii. Opracowany i realizowany *Program resortu spraw wewnętrznych i administracji przeciwdziałania narkomanii i zwalczania przestępczości narkotykowej na lata 2017-2020* jest kontynuacją Programu resortu spraw wewnętrznych przeciwdziałania narkomanii i zwalczania przestępczości narkotykowej, ustanowionego na lata 2011-2016. Swoimi zadaniami wpisuje się w założenia przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 4 sierpnia 2016 roku *Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020*, który jako wsparcie realizacji w obszarze 2 - *Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii* przewidział programy resortowe.

Program resortu jest realizowany w zakresie swoich kompetencji ustawowych przez komórki organizacyjne MSWiA oraz podległe służby: Policję, Straż Graniczną, Państwową Straż Pożarną, Służbę Ochrony Państwa i ściśle precyzuje kierunki podejmowanych działań w obszarze profilaktyki narkomanii na lata 2017-2020, w tym używania środków zastępczych, tzw. *dopalaczy* oraz zwalczania przestępczości narkotykowej. W Programie zostały również wskazane działania służb podległych MSWiA w zakresie walki z *dopalaczami*, które obejmują m.in.: współpracę międzynarodową w obszarze ograniczania popytu i podaży środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, szkolenia w zakresie ograniczenia podaży i popytu na ww. środki, działania edukacyjno-informacyjne dotyczące problematyki takich środków odurzających, a także oddziaływania profilaktyczne związane z problematyką narkomanii w miejscu pracy i pełnienia służby.

W ramach rządowego *Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka* kontynuowanego od 2007 roku, MSWiA dofinansowuje projekty profilaktyczne na terenie całego kraju, wśród których są realizowane m.in. działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, w tym *dopalaczy*.

---

² Dz. U. 2018 r. poz. 1600

³ Dz.U. z 2018 r. poz. 1490

Należy podkreślić, że w 2017 roku w Programie został wyodrębniony obszar „zapobieganie i walka z dopalaczami”, w ramach którego zrealizowano projekty dotyczące przeciwdziałania używania *dopalaczy* i innych substancji psychoaktywnych. Dodatkowo w obszarach dotyczących „przeciwdziałania zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży”, a także „edukacji dla bezpieczeństwa” dofinansowano projekty, które obejmowały m.in. działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, w tym *dopalaczy*.

W roku 2018 wśród wyodrębnionych obszarów, w których będą dofinansowane projekty jest obszar dotyczący „przeciwdziałania zjawiskom patologii i ochrona dzieci i młodzieży” oraz „edukacja dla bezpieczeństwa”, w ramach których będą również realizowane działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii w tym *dopalaczy*.

Stałym elementem przedsięwzięć profilaktycznych Policji w obszarze narkomanii, w tym uwzględniającym również problematykę środków zastępczych, tzw. *dopalaczy*, są działania o charakterze edukacyjnym oraz informacyjnym. Policjanci, w tym głównie specjaliści ds. nieletnich, patologii i profilaktyki, prowadzą zajęcia edukacyjne na temat środków odurzających i substancji psychotropowych, również tzw. *dopalaczy*, z uczniami, rodzicami, nauczycielami, pedagogami, pracownikami placówek opiekuńczo-wychowawczych. Spotkania z uczniami dotyczą zazwyczaj odpowiedzialności nieletnich za popełnione czyny karalne, zagrożeń wynikających z sięgania po środki odurzające, a także form pomocy dla osób uzależnionych. Z najmłodszymi uczniami są realizowane zajęcia na temat szeroko rozumianych zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń.

Ponadto policjanci, w ramach wykonywania swoich ustawowych obowiązków, prowadzą wzmożone kontrole miejsc grupowania się młodzieży pod kątem zwalczania przestępczości narkotykowej, w tym legitymują osoby, przeprowadzają kontrole osobiste osób podejrzanych o sprzedaż lub posiadanie środków odurzających. Prowadzą także rozpoznanie miejsc dystrybucji środków odurzających, współpracując w tym zakresie ze służbą kryminalną.

Policjanci współpracują w omawianym obszarze z państwowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, wojewódzkimi inspektoratami sanitarnymi w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem na rynek środków zastępczych tzw. *dopalaczy*, a także angażują przedstawicieli tych instytucji, w charakterze prelegentów, podczas organizowanych szkoleń, spotkań informacyjnych, a także warsztatów. Partnerami podejmowanych przez Policję działań w zakresie przeciwdziałania patologii, jaką jest narkomania są m.in.: przedstawiciele władz lokalnych, wyższe uczelnie, kuratoria oświaty, punkty konsultacyjne, stowarzyszenia, fundacje, poradnie leczenia uzależnień, ochotnicze hufce pracy, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz przedstawiciele kościołów różnych wyznań.

Należy również podkreślić, że pierwszym *Priorytetem Komendanta Głównego Policji na lata 2016-2018*, jest zwiększanie efektywności działań Policji na rzecz wzmocnienia współpracy ze społeczeństwem. Do priorytetu tego zdefiniowano szczególne zadanie dla komend wojewódzkich/Stołecznej Policji (KWP/KSP), jakim jest dostosowanie aktywności Policji do zdiagnozowanych potrzeb w zakresie profilaktyki zagrożeń społecznych (w tym w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym, cyberzagrożeniom). Obszar narkotyki, *dopalacze*, środki odurzające został, według wagi problemu, zdiagnozowany przez specjalistów z KWP/KSP na pierwszym miejscu, jako problem szczególnie priorytetowy w podejmowaniu działań profilaktycznych.

W 2017 roku w całym kraju policjanci przeprowadzili łącznie 1 406 debat społecznych, z czego 56 spotkań ze społeczeństwem zorganizowano w miejscowościach, w których odtworzone zostały posterunki Policji. Jednym z zagadnień omawianych w ich trakcie była tematyka: *narkotyki, dopalacze, środki odurzające*. W zakresie oczekiwanych działań podejmowanych przez Policję najczęściej formułowano następujące rekomendacje: 1) w ramach wspólnych patroli dzielnicowych ze Strażą Miejską, kontrolę terenów przyległych do punktów sprzedaży *dopalaczy* pod kątem przestępczości narkotykowej, dewastacji mienia, gromadzenia się młodzieży, 2) zwiększenie liczby patroli w rejonach zagrożonych placówek oświatowych, 3) prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących problematyki narkotyków i środków psychoaktywnych adresowanych do młodzieży, nauczycieli oraz kadry pedagogicznej, 4) wsparcie placówek oświatowych w wypracowaniu procedur działań w przypadkach pozostawiania młodzieży pod wpływem środków odurzających z udziałem placówek medycznych, 5) edukacja młodzieży w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem konsekwencji wynikających z posiadania, używania bądź wprowadzania do obrotu narkotyków. W przypadku zgłoszenia tego rodzaju rekomendacji było one wykorzystywane przez kierowników jednostek organizacyjnych Policji, na terenie których zostały sformułowane, głównie do planowania działań profilaktycznych, zadaniowania policjantów w toku codziennej służby oraz współpracy z podmiotami zewnętrznymi.

Należy także pamiętać, że jednym z istotnych filarów uspołeczniania działań Policji jest *Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa (KMZB)*, w ramach której na 25 kategorii zagrożeń możliwych do wskazania, ujęto również zagrożenie pn. *Używanie środków odurzających*. Według stanu na dzień 24 sierpnia 2018 roku, za pośrednictwem KMZB ogólnie zgłoszono 861 024 zagrożenia, z czego 30 898 z nich dotyczyło kategorii *Używania środków odurzających*.

Istotną rolę w podejmowaniu działań profilaktycznych w przedmiotowym obszarze odgrywają również policjanci-dzielnicowi. Podkreślić należy, iż tylko w okresie styczeń-lipiec 2018 roku, uczestniczyli oni w ponad 185 tys. spotkań ze społeczeństwem, w części których poruszali także tematykę tzw. *dopalaczy*.

Ponadto w 2017 roku Komenda Główna Policji podjęła inicjatywę przeprowadzenia akcji informacyjno-edukacyjnej adresowanej do uczniów szkół podstawowych pod nazwą *Kręci mnie bezpieczeństwo przez cały rok szkolny*. Zagadnienie związane z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży – edukacja dla bezpieczeństwa jest również jednym z priorytetowych obszarów dla profilaktyki społecznej.

Akcja była elementem zainicjowanej przez MSWiA kampanii pn. *Kręci mnie bezpieczeństwo* i została objęta patronatem honorowym Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Idea projektu zakładała kontynuowanie oraz zacieśnienie współpracy Policji z placówkami oświatowymi. W tym celu został opracowany plakat ilustrujący *Kalendarz Profilaktyczny*, w którym zaznaczone zostały daty określające poszczególne zagadnienia z obszaru bezpieczeństwa. Kalendarz został sfinansowany ze środków *Programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem Bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017* oraz wydrukowany w nakładzie 22 000 egzemplarzy, a następnie rozpropagowany, za pośrednictwem dzielnicowych z jednostek organizacyjnych Policji, we wszystkich szkołach podstawowych w Polsce.

W roku 2018 komendy wojewódzkie/Stołeczna Policji kontynuują realizację działań prewencyjnych, w szczególności profilaktycznych, skierowanych głównie do dzieci i młodzieży w obszarze tzw. *dopalaczy* oraz planują realizację analogicznych działań w tym obszarze do dnia 30 września 2018 roku.

Do najpopularniejszych form oddziaływania realizowanych przez Policję w 2018 roku w obszarze przeciwdziałania narkomanii, w tym zażywania tzw. *dopalaczy*, można zaliczyć: warsztaty zagadnieniowe, konferencje, szkolenia dla różnych grup zawodowych, wykłady interaktywne, często z wykorzystaniem walizki poglądowej z substancjami imitującymi środki odurzające, kampanie, komunikaty w mediach, pikniki rodzinne, happeningi, turnieje, stoiska profilaktyczne, wywiadówki profilaktyczne, konkursy plastyczne, literackie, małe formy teatralne, debaty społeczne, imprezy sportowe promujące życie bez uzależnień, punkty konsultacyjno-informacyjne, i wiele innych. Odbiorcami tych działań są głównie dzieci i młodzież, ale także rodzice, dziadkowie, wychowawcy czy grona pedagogiczne placówek oświatowo-wychowawczych.

Z poważaniem
MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
z up. Jarosław Zieliński
Sekretarz Stanu

Otrzymuje:

Biuro Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.